

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOMORAVSKÝCH

ŘÍDÍ REDAKČNÍ RADA.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE II. ŽITNÁ UL. Č. 8. — PŘEDPLATNÉ 40 K I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU. — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 K

ROČNÍK XXIII.

V PRAZE, DNE 21. LISTOPADU 1941.

ČÍSLO 9.

JUDr. JOSEF MOŽUTA, notář, Nymburk.

Oddělení pozůstalosti podle § 812 obč. zák.

(Ve světle plenárního rozhodnutí z 15. března 1941 pres. 161/40.)

K návrhům o separatio bonorum přistupují věřitelé pozůstalostní, odkazovníci a nepominutelní dědicové poměrně zřídka, takže řízení podle § 812 obč. zák. a § 44 nesp. pat. není v praxi běžné.

Přesto nebude praktickému právníku na škodu, ujasní-li si právní povahu a účinky tohoto značně odlehlého úseku občanského zákona. Použijeme k tomu nedávného plenárního rozhodnutí nejvyššího soudu (z 15. března 1941).

Pro přehlednost cituji znění § 812 obč. zák.: „Obává-li se věřitel dědictví, odkazovník nebo nepominutelný dědic, že by mohl být sloučením pozůstalosti s dědicovým jměním ohrožen na své pohledávce, může před odevzdáním žádati, aby bylo dědictví odděleno od dědicova jmění, soudem uschováno nebo opatrovníkem spravováno, jeho nárok na něm zaznamenán a zapraven. V takovém případě není mu však dědic již vlastním jměním zavázán, třebaš by se byl přihlásil bez výhrady za dědice.“

Odevzdaná pozůstalost se sloučí se jměním dědicovým. To má za následek, že věřitelé dědicovi jsou oprávněni žádati uspokojení i z onoho poděděného jmění. Naproti tomu věřitelé pozůstalosti, odkazovníci a nepominutelní dědicové mohou být ve svých nárocích ohroženi pro případ, že osobní majetek dědicův je zadlužen. Separatio bonorum slouží tedy k ochraně pozůstalostních věřitelů.

Za oddělení nutno žádati před odevzdáním pozůstalosti (před doručením odevzdací listiny). Stačí když jest prokázán právní nárok k pohledávce, odkazu nebo povinnému dílu a alespoň subjektivní obava. K žádosti za oddělení není ani třeba přesného důkazu o pohledávce, ani uznání dědici; stačí osvědčení, aby bylo lze za to míti, že žádost nespočívá toliko v šikaně a ve snaze neodůvodněným způsobem protáhnouti odevzdání pozůstalosti. (Gl. Ú. 15.172.)

Oddělení pozůstalosti povolí pozůstalostní soud. Pak následuje zřízení inventáře (92 nesp. pat.), zapечатění pozůstalosti (§ 44 nesp. pat.) nebo ustanovení separačního opatrovníka, který pozůstalost po dobu oddělení pouze spravuje.

K separaci nedojde, je-li nárok náležitě zajištěn a povolena již separace zanikne dodatečným zajištěním nebo plným uspokojením navrhovatele.

Jsou-li osoby oprávněné navrhnouti separaci bonorum zletilé, není zajisté věcí nesporného soudce a soudního komisaře, aby se z úřední povinnosti starali o užití práv vyplývajících oněm osobám z ustanovení § 812 obč. zák. Naproti tomu při nezletilcích nutno ex officio řízení podle řečeného paragrafu vyvolati.

Nebude ovšem nevhodné upozorniti účastníky i když jsou zletilí a svéprávní na možnosti a hlavně na právní účinky § 812 obč. zák. Leckterý zatvrzelý a zadlužený dědic, ztěžující projednání a odevzdání pozůstalosti, změní pak své odmítavé stanovisko vůči pozůstalostním věřitelům, odkazovníkům a nepominutelným dědicům.

Plenární rozhodnutí nejvyššího soudu z 15. března 1941 pres. 161/40 vyslovilo tyto právní věty: „Oddělení pozůstalosti od jmění dědicova řídí se v otázce příslušnosti, řízení a výkonu, zejména co do správy pozůstalosti separačním opatrovníkem, z a s a d n ě předpisy občanského zákoníka, nesporného patentu a zákona čís. 100/1931 Sb. a jen podřídně předpisy, na něž odkazuje článek XXVII. uvoz. zák. k ex ř.“

Náklady separačního opatrovníka jdou podle předpisů občanského zákona na vrub pozůstalosti.“

Důvody pro tento právní názor představují současně podrobný rozbor četných otázek, vyplývajících z ustanovení § 812 obč. zák. o oddělení pozůstalosti od jmění dědice. Citujeme proto řečené rozhodnutí téměř doslovně:

Ú v o d.

Ve všech případech, v nichž šlo o oddělení pozůstalosti a které byly rozhodovány za právní účinnosti zákona čís. 251/1934 a 314/1936 Sb., bylo rozhodnuto v řízení pozůstalostním podle zásad řízení nesporného věcně (rozh. čís. 16814 Sb. n. s., dále R I 818/36, R I 783/37, R II 22/38, R I 265/38, R I 884/38.

Dáním jistoty lze separaci oddáliti; v čem má záležitosti jistota daná k uvedenému účelu a jakým způsobem jest jí dáti, jest se řídití předpisem § 56 c. ř. s.).

Naproti tomu se uplatnil v poslední době ve dvou případech řešených nejvyšším soudem názor, že o oddělení pozůstalosti (§ 812 obč. zák.) platí článek XXVII uvoz. zák. k ex. ř., a tím i ustanovení §§ 370 až 377 a 378 až 402 ex. ř.

Podle tohoto právního názoru byl by opravný prostředek proti rozhodnutí druhé stolice v jakékoliv otázce, týkající se oddělení pozůstalosti, o níž se rozhoduje v řízení pozůstalostním, nepřipustný (srov. § 402 ex. ř. ve znění zákona čís. 251/1934 a 314/1936 Sb.).

V rozhodnutí čís. 16814 Sb. n. s. šlo o otázku způsobu složení jistoty, již možno odvrátiti navržené oddělení pozůstalosti. Toto rozhodnutí se sice o otázce užití ustanovení exekučního řádu výslovně nezmiňuje, avšak o právním názoru odlišném od nového právního názoru svědčí mimo věcné vyřízení dovolacího rekursu i to, že způsob složení jistoty jest podle tohoto rozhodnutí určití podle § 56 c. ř. s. Podle nového právního názoru přicházel by pro způsob jistoty v úvahu § 391 ex. ř.

Stanovisko zaujaté podle názoru, že o oddělení pozůstalosti podle § 812 obč. zák. platí čl. XXVII uvoz. zák. k ex. ř., mohlo by míti závažné důsledky i v tom směru, že nadále bylo by ve věcech oddělení pozůstalosti podávati rekursy v kratší osmidenní lhůtě (§ 402 ex. ř. ve znění čl. II zákona ze dne 17. prosince 1936, čís. 314 Sb.), kdežto dosud byly věcně vyřizovány, ač byly podány ve lhůtě patnáctidenní. Byla proto tato věc přikázána k rozhodnutí zesílenému senátu, jenž se usnesl na právních větvích předu uvedených, a to z těchto

důvodů :

I.

Nejprve nutno objasniti právní povahu separace bonorum. Z § 812 obč. zák. se podává, že separace bonorum má důležitý účinek hmotně-právní, totiž, že byla-li povolena, není již dědic separatistovi zavázán vlastním jměním, třeba se přihlásil za dědice bez výhrady.

V nauce občanského práva se nepokládá podle názoru většiny spisovatelů separace bonorum za beneficium ve smyslu nějakého privilegia (výsady), nýbrž za řádný právní prostředek na ochranu pozůstalostních věřitelů, odkazovníků a nepominutelných dědiců proti nebezpečí, jež by mohlo vzniknouti ze splnutí jmění pozůstalostního s majetkem dědicovým (§ 1445 obč. zák.). Separace bonorum nezakládá však žádné věcné právo, zejména ne právo zastavní. Podle Klangova komentáře II/1 str. 759 je separace pozůstalosti fakultativním úkonem pozůstalostního řízení s účinkem převážně hmotněprávním, právě tak, jako zřízení soupisu a svolání věřitelů; zásadní úprava této instituce jest obsažena v občanském zákoně, nesporný patent má ustanovení doplňující.

Podle spisovatelů práva procesního separace bonorum není prozatímním opatřením ve smyslu §§ 378 až 402 ex. ř., nýbrž je zajišťovacím opatřením

po rozumu čl. XXVII uvoz. zák. k ex. ř., jehož ustanovení nutno použítí k vyplnění mezer v otázkách, pokud nejsou opraveny dosavadními normami, jež nebyly exekučním řádem dotčeny, co do příslušnosti, řízení a způsobu zajišťovacího prostředku.

Stanovisko praxe nebylo jednotné, převládá však názor, že separace bonorum nebyla zrušena exekučním řádem, zejména ne předpisem § 379 ex. ř., a není prozatímním opatřením, nýbrž právním útvarem odlišným (rozh. Gl. U. n. ř. čís. 5301 a 5753). Tento názor je zastáván také v judikatuře nejvyššího soudu (rozh. čís. 7609 Sb. n. s. a R I 818/36 v části, jež nebyla pod čís. 15446 Sb. n. s. uveřejněna). Podle rozhodnutí nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 3. června 1919, R I 77/19 (SZ č. 41/1919), je separace bonorum v podstatě prozatímním opatřením, jež nebylo zrušeno exekučním řádem; nutno proto použítí ustanovení čl. XXVII uvoz. zák. k ex. ř. (rozhodnutí to řešilo otázku, zda dědic může dosíci zrušení separace, povolené k zajištění odkazu věcí individuálně určených, tím, že složí peněžitou sumu, a to podle §§ 391, odst. 1 a 393, čís. 3 ex. ř.).

II.

Co do hmotněprávních podmínek a účinků separace bonorum není v rozhodování nejvyššího soudu nesrovnalostí, takže těmito otázkami netřeba se zabývati.

Otázku, který soud a v kterém řízení rozhodne o návrhu na povolení odloučení pozůstalosti, § 812 obč. zák. sice výslovně neřeší, přece však dává ve dvojnásobu směru k tomu cenný podklad. Jednak tím, že o osobě aktivně legitimované (pozůstalostní věřitel, odkazovník anebo nepominutelný dědic) praví, že za odloučení pozůstalosti může žádati, jednak, že tak může učiniti před odevzdáním pozůstalosti. Podle § 1, odst. 1 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 Sb. o základních ustanoveních soudního řízení nesporného budiž ustanovení tohoto zákona užito jen, má-li býti podle zákonných předpisů postupováno v soudním řízení nesporném. Tím je podle Hory (Soudní řízení nesporné z roku 1931, str. 11) jasné řečeno, že stojí-li soudce před otázkou, má-li postupovati v řízení nesporném, smí si na tuto otázku odpověděti kladně jen tehdy, najde-li nějaký zákonný předpis, který věc, o níž jde, do nesporného řízení odkazuje. To činí řada zákonů, zejména z novější doby, výslovně. Hora uvádí příklady a pokračuje: Ale netřeba vždy výslovného ustanovení zákona; stačí, když zákonným předpisem je jistá věc odkázána nepřímě do nesporného řízení (na př. slovy, že soud má postupovati z úřední povinnosti, na návrh, na žádost, dovolati se přispění soudu, žádati za pomoc řádného soudce a pod., srov. §§ 52, 142, 169, 178, 1221 obč. zák.).

Podotýká se, že stejného názvosloví užívá také vládní návrh nového občanského zákoníka. Na str. 245 důvodové zprávy k tomuto vládnímu návrhu se praví takto: Co se týká věcí náležejících na soud, je slovy „může se domáhati“ (vymáhati, pohledávati) pověděno, že jsou dány podmínky úspěšného zakročení pořadem práva; je-li pověděno, že někdo „může žádati“, míní se, že jsou dány podmínky jeho úspěšného zakročení řízením nesporným.

V řízení sporném se rozumí „návrhem“ především žaloba a vedle toho i ostatní návrhy, které mohou strany činit ve sporu.

Z toho tedy plyne, že o návrhu na separaci bonorum rozhoduje soud v řízení nesporném.

Příslušný k rozhodnutí o tomto návrhu je soud pozůstalostní. V oboru řízení nesporného je pozůstalostní soud forum universale jak co do předmětu, tak co do osob zúčastněných (dědiců, odkazovníků a věřitelů pozůstalostních) i celého řízení. To plyne z § 27 nesp. pat. (srv. také Ott: Řízení nesporné — 1911, autorisované vydání Všehrdu, litografované přednášky, str. 45. Dále Hora: Soudní řízení nesporné, str. 144-IV).

III.

Správa pozůstalosti opatrovníkem jest upravena četnými předpisy občanského zákoníka a nesporného patentu. Separací opatrovník je rovněž opatrovníkem a vztahují se proto na něho ustanovení §§ 269 až 284 obč. zák. V té příčině přichází především v úvahu § 282, podle něhož práva a povinnosti opatrovníků, kteří se mají starati buď jen o správu majetku svého chráněnce nebo zároveň o jeho osobu, je posuzovati podle předpisů, jež o tom jsou dány poručníkům. Co do správy majetkové platí samozřejmě pro opatrovníka totéž, co jest ustanoveno pro poručníka. Ale není to jen následkem ustanovení § 282. Tam, kde se poručníku ukládá, aby vedl správu jmění poručencova s péčí spravedlivého a pilného hospodáře, v § 228 obč. zák. výslovně se uvádí vedle poručníka opatrovník (srov. Sedláček—Rouček I, str. 1117). Platí tu tedy předpisy §§ 222 a násl. obč. zák.

Mimo to platí o správě pozůstalosti separačním opatrovníkem z nesporného patentu § 129 obdobně a § 145, dále ustanovení jeho třetí části (§§ 181 až 219), pokud se vůbec týkají správy majetku. Zejména § 145 v druhé větě klade opatrovníka pozůstalosti přímo na roven dědici, kterému soud přenechal obstarávání a správu pozůstalosti. Stejného názoru jest i Klang II/1, str. 76—80, který cituje §§ 228, 234, 282 obč. zák. a § 129 nesp. pat.

Rovněž Ehrenzweig II/2, vyd. 1924 v § 478 nadespaném „Anwendung der Bestimmungen über die Vormundschaft auf die Pflugschaft“ praví pod III.: „Práva a povinnosti opatrovníků nutno všeobecně posuzovati podle předpisů daných pro poručníky (§ 282 obč. zák., § 4 řádu o zbavení svéprávnosti).“

Dokonce zákon ze dne 10. června 1931, čís. 100 Sb. o základních ustanoveních soudního řízení nesporného výslovně prohlašuje zavedení správy za nespornou věc reální, a to v § 58/1, kterým byl částečně změněn § 117 j. n.

Nelze tudíž přisvědčiti nově uplatňovanému názoru, že o správě pozůstalosti separačním opatrovníkem pro nedostatek jiných zákonných ustanovení platí, hledíc k ustanovení čl. XXVII uvoz. zák. k ex. ř., příslušné předpisy exekučního řádu.

IV.

Poněvadž nově uplatňovaný názor se týká pouze útrat separačního opatrovníka, netřeba se zabývatí otázkou nákladů řízení, jež bylo zahájeno k návrhu

na odloučení pozůstalosti, v ostatních směrech. Že útraty separačního opatrovníka patří k nákladům nesporného řízení, o tom není pochybnosti a mimo to třetí odstavce č. 1, § 11 zák. č. 100/1931 Sb., který příkladem uvádí jednotlivé případy nákladů řízení, inluví při tom také o opatrovníkovi.

Leč sporno jest, zda náklady separačního opatrovníka nese navrhovatel, či zda jsou na vrub pozůstalosti. Tato otázka nebyla dosud v judikatuře nejvyššího soudu věcně řešena. Při jejím řešení jest vycházeti z ustanovení § 1, odst. 2 uvedeného zákona, který zní: „Účinnosti nepozbývají ustanovení zvláštních zákonných předpisů o věcech, o nichž jedná tento zákon.“ Nynější stav řešení otázky je proto tento: O nákladech soudních v řízení nesporném platí především předpisy zvláštních zákonů, ale není-li jich, řídí se úprava nákladů nesporného řízení předpisy § 11 cit. zák. Tím byla tedy vyplněna mezera, kterou nechávalo dřívější právo. Předpisy zvláštních zákonů o nákladech nesporného řízení mají tudíž přednost před ustanoveními § 11 (Hora: Soudní řízení nesporné, str. 47 a 54). Tentýž spisovatel mluví na str. 46 o dosavadním právu, v němž nebylo vůbec o b e c n ý c h ustanovení o nákladech nesporného řízení, nýbrž jen zvláštní zákonné předpisy, vztahující se na ten či onen předmět nesporného řízení, pamatovaly také na úpravu jeho nákladů, často jen jaksi namátkou, neuvědoměle, namnoze jen pouhými náznaky; při tom Hora příkladmo uvádí náznaky dané v §§ 15, odst. 1, 19, odst. 2 nesporného patentu ve spojení s §§ 264, 282 obč. zák. a podrobné předpisy §§ 58 až 64 řádu o zbavení svéprávnosti č. 207/1916 ř. z.

Již shora (III.) bylo řečeno, že práva opatrovníků jest se zřetím k § 282 obč. zák. posuzovati podle předpisů, jež o tom jsou dány poručníkům. Z předpisů právě řečených jednají §§ 266 a 267 o odměně poručníka, která může býti buď běžná, roční anebo jednorázová, poskytovaná až na konci poručenství. Z těchto dvou předpisů plyne, že odměna ta se poskytuje ze jmění poručencova, tedy ze jmění osoby, kterou poručník zastupuje. Také separační opatrovník zastupuje pozůstalost v zájmu budoucích dědiců (srov. rozh. čís. 17781 Sb. n. s., které navázalo na neuveřejněné rozh. Rv II 907/37). Proto platí ustanovení §§ 266 a 267 obč. zák. také pro separačního opatrovníka.

Další ustanovení, týkající se řešení otázky, je v předpisech občanského zákoníka o právu dědickém, a to v § 690. Tento paragraf jedná o případu, když je celá pozůstalost vyčerpána odkazy a ustanovuje, že dědic má pak nárok na náhradu výloh, jež učinil ve prospěch podstaty a na odměnu přiměřenou jeho námaze. Nechce-li pozůstalost spravovati sám, musí žádati o zřízení opatrovníka. Tento opatrovník má pak v tomto směru stejné nároky jako dědic; neboť nařizuje-li to v § 690 pro dědice, který se přihlásil k pozůstalosti jedině v zájmu odkazovníka, musí to také platiti pro opatrovníka činného z příkazu soudu v zájmu budoucích dědiců. Tento nárok směřuje proti podstatě. Že také separační opatrovník je činný v zájmu budoucích dědiců, bylo řečeno již v předchozím odstavci a platí proto rovněž ustanovení § 690 o jeho nárocích.

Bylo tedy dovedeno, že podle zvláštních zákonných předpisů po rozumu § 1, odst. 1 zákona čís.

100/1931 Sb., zejména podle §§ 266, 267, 282 a 690 obč. zák., jdou náklady separačního opatrovníka na vrub pozůstalosti, která je nese. V této příčině nepatří tudíž věta prvního odstavce § 11 zákona čís. 100/1931 Sb., nýbrž zvláštní zákonné předpisy právě jmenované.

V literatuře jest v otázce, o niž jde, poukázati na tyto názory:

Mrština (Zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného, str. 23) uvádí k § 1, odst. 2 na prvním místě ustanovení všeobecného občanského zákoníka, pokud upravují také řízení. Stejného názoru, pokud jde o význam § 690 obč. zák., jest Ehrenzweig v § 519/1 a Klang II/1, str. 80 a 491. Ott ve svých litografovaných přednáškách o řízení nesporném (srov. shora II. poslední odstavec) praví v kapitole A II. „Opatrovnictví mezi vyřizováním pozůstalosti“ na str. 144 B 3 při separačním opatrovníku: „Odměna kuratora ke spravování pozůstalosti zřízeného musí z pozůstalosti býti zapravena podle analogie řízení konkursního a podle § 690 obč. zák. Rintelen: Grundriß des Verfahrens außer Streit-sachen, str. 22 (§ 12 Verfahrenskosten und Armenrecht) praví: „Jde-li o majetkové podstaty, postihují náklady podstaty, leč by šlo o útraty, které — jak podle § 111, odst. 2 nesp. pat. — se týkají toliko přechodu podstaty na osoby nyní oprávněnou.“

O zmíněné odměně napsal zevrubně pojednání Dr. Hans Sperl v Gerichtshalle z roku 1893, sešit 3. až 5.: Die Entlohnung des Vormundes und der Kuratoren nach österreichischen Rechte, přihlížeje k historickému vývoji této otázky a k její úpravě v různých státech. O postavení opatrovníka pojednává Sperl v 5. sešitě pod II., str. 41 a násl. a dospívá k závěru, že útraty opatrovnictví musí zásadně zaplatiti z astoupený. Při tom odkazuje na Anderse: Familienrecht, str. 302 a násl., který na str. 305, čís. 4 uvádí opatrovnictví podle §§ 690, 811, 812 obč. zák., §§ 77 až 79 nesp. patentu.

I když tyto názory byly většinou vysloveny před vydáním zákona čís. 100/31 Sb., jsou přece závažné proto, poněvadž v podstatě jednají o zákonných předpisech, jež se týkají otázek nákladů řízení a tudíž o zvláštních dosud platných zákonných předpisech, jak je má na mysli § 1, druhý odstavec zákona čís. 100/1931 Sb. Mimo to zásada vytčená nyní výslovně v první větě prvního odstavce § 11 zákona čís. 100/1931 Sb. byla uznávána také již v právu dřívějším (Ott: Rechtsfürsorgeverfahren, str. 224 a 225.

V.

Sporno by mohlo býti, lze-li separaci bonorum před jejím povolením nebo také po jejím povolení odvrátiti složení jistoty. Na otázku tuto nutno přisvědčiti. Je-li separatista zajištěn složením jistoty, není separace třeba a její povolení, případně její další výkon není podle obdoby jiných ustanovení hmotného práva (srov. na příklad §§ 341, 471, odst. 2, 1101, odst. 2 obč. zák.), přípustné. Také o této otázce se rozhoduje v řízení nesporném, jak již pro celé řízení o separaci bonorum bylo shora dovoděno.

Z á v ě r.

Z úvah vylíčených pod II., II. a V., zčásti také pod IV, plyne, že otázky, o nichž bylo pojednáno, jsou upraveny občanským zákoníkem, nesporným patentem a zákonem čís. 100/1931 Sb.

Kdyby se však v otázce příslušnosti řízení a výkonu vyskytl nějaký případ, při jehož řešení by se nevystačilo s ustanovením občanského zákoníka, nesporného patentu a zákona čís. 100/1931 Sb., nebylo by vyloučeno podpůrné použití předpisů, na něž odkazuje čl. XXVII. uvoz. zák. k ex. ř.“

Praktický právník se neobejde bez trvalého kontaktu s živým právnickým myšlením a zdrojem nových právních názorů; jediné tak může si udržeti jasný vztah k právním normám a chápati širší souvislost právního života. Proto sledujeme trvale rozhodnutí nejvyšších stolic soudních a čas od času je zde uveřejňujeme i s důvody.

DR. FRANT. JANATKA:

Protest šeků podle jednotného šekového řádu.

Vládním nařízením číslo 372/1941 Sb. byl zrušen s účinností od 1. ledna 1942 dosavadní zákon o šeku č. 84/1906 ř. z. a zaveden jednotný šekový řád. Tento je naproti starému zákonu značně obsírnější; systematicky jest uspořádán obdobně jako jednotný směnečný řád, vyhlášený u nás vlád. nař. č. 111/1941, na který se v určitých bodech prostě odvolává.

Chci se v následujících řádcích zmíniti jen o šekovém protestu, který přísluší stejně jako protest směnečný notářům nebo soudním úředníkům nebo poštovním úředníkům; v otázce posléze zmíněných poukazuje čl. VI. vládního nařízení na pozdější normy, stejně jako jednotný směnečný řád, u něhož však až dosud k vydání těchto předpisů nedošlo.

Šekový protest jest v praxi velmi vzácný. Souvisí to s povahou šeku, který slouží výlučně jen účelům platebním, nikoliv též úvěrovým jako směnka, a může býti vystaven jen na bankéře jako šekovníka; byl-li vystaven na osobu jinou, neposuzuje se podle speciálních předpisů jednotného šekového řádu, nýbrž podle obecných předpisů práva občanského, příp. obchodního. Za bankéře se považují podle čl. 54 Národní banka pro Čechy a Moravu, Poštovní spořitelna v Praze a jiné peněžní ústavy veřejnoprávní, dále peněžní ústavy soukromoprávní, které se podle ustanovení směrodatných pro své obchodování obírají přijímáním peněz a prováděním plateb na cizí účet, a konečně všechny jiné firmy, zapsané do obchodního rejstříku, které po živnostensku provozují bankéřské obchody.

Se zřetelem na tuto kvalifikaci šekovníka stačí na místě protestu a se stejnými účinky k výkonu postihu proti indosantům, výstavci a jiným osobám ze šeků zavázaným, bylo-li nezaplacení včas presentovaného šeku zjištěno písemným, datovaným prohlášením šekovníkovým na šeku, v němž jest udán den předložení; tentýž účinek bude míti datované prohlášení odúčtovny o tom, až pojem téže bude náležitě